

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: Jihočeská univerzita v Č. Budějovicích

Fakulta: Pedagogická

Katedra: biologie

Datum odevzdání posudku: 18.5.2007

Diplomant Andrea Urbanová

Aprobace: NŠ

Oponent diplomové práce

Mgr. Vlasta Matěnová, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Využití exkurzí do ZOO Jihlava v prvouce a přírodovědě (téma)

Předložená práce obsahuje 55 stran textu, pět příloh na 12 stránkách a v seznamu literatury 18 citací včetně pěti internetových stránek.

Téma diplomové práce je zpracováno do návrhů čtyř exkurzí pro 2., 3., 4. a 5. třídu ZŠ. Prakticky byla realizována jedna exkurze se 4. třídou ZŠ Nad Plovárnou v Jihlavě, která měla název „V ptačí říši“. Diplomová práce má klasické členění do kapitol.

Obsahem literárního přehledu jsou teoretická východiska zaměřená na tři oblasti. Podkladem pro první kapitolu, „Vzdělávací program základní školy“, byl jeden literární pramen a obsahuje charakteristiku prvouky a přírodovědy z hlediska jejich specifických cílů, přístupů k obsahu a organizaci výuky, obsahu učiva a tématických okruhů. Obsah druhé kapitoly příliš neodpovídá jejímu názvu „Význam exkurzí pro výuku prvouky a přírodovědy“, jedná se spíše o význam zoologických zahrad a exkurzí do zoologických zahrad v širším slova smyslu. Text převzatý ze dvou zde citovaných zdrojů dokládá široké spektrum významu zoologických zahrad. (připomínka – citace na str. 15 má být zkrácena na Veselovský a kol., neshoduje se uvedený rok 1983 s rokem v seznamu literatury 1990). Třetí kapitola „Historie jihlavské ZOO“ je stažena z www stránek ZOO Jihlava.

Metodika na str. 21 nesděluje nic konkrétního, je velmi povrchní a neúplná a svědčí o ne příliš promyšleném postupu zpracovávání tématu. Tvzení o množství studijních materiálů (ze ZŠ, od pracovníků ZOO, z bohatých fondů veřejných a regionálních knihoven a z internetových serverů) se rozchází s realitou literárního přehledu i seznamu literatury. Jaké konkrétní zdroje sloužily jako předlohy při zpracovávání pracovních listů? Postrádám i vlastní pozorování diplomantky v ZOO, která jsou nutná pro fundovaný výběr vhodných druhů.

Návrh první exkurze má shodný název „Život v ZOO“ jako téma v učebnici, jejíž citace na str. 22 není správná (Krojzová, Fortuna, 1995; navíc v seznamu literatury by mělo být rozlišeno Krojzová H., 1995a, 1995b). Před popisem průběhu exkurze jsou vyjmenovány druhy zvířat k tomuto tématu uvedené v učebnici. Jak byl naplněn cíl, jehož jednou částí bylo seznámení se zvířaty, která jsou uváděna v učebnicích (viz na str. 21 – krokodýl, tygr, želva)? Mohly děti některé z těchto druhů vidět i při exkurzi? U exkurze jsou jmenovány pouze dva druhy vyder, lama krotká, zebra damarská, hrošík liberijský, kosman zakrslý a rys ostrovid s odkazem na další exkurzi. Obrázky doplňující text by měly být popsány, to platí i pro ostatní exkurze. Ve které Červené knize jsou vyjmenovány druhy: zubr, slon, panda (a která?) - na str. 23 je Sedláček a kol. 1988 a na str. 53 Sedláček K. 1987. Prohlídková trasa je vhodně doplněna změnou činnosti v podobě hry nebo vyprávění příběhu. Na str. 24 je odkaz na přílohu ke hře, kterou jsem ale nenašla. Za výchovné nepovažuji hru se střelením lovců. Ani ve vymyšleném příběhu by se neměly objevovat věcné chyby jako „... řev paviánů v amazonských končinách“. Odkazy v textu všech návrhů exkurzí na plnění úkolů by měly mít formu konkrétních

odkazů, např. příloha 1, úkol 3. Obtížnost přesmyček na str. 26 pro děti ze 2. třídy se dá zjistit až praktickým ověřením. Pozitivně hodnotím využití exkurze i v dalších předmětech.

K dalšímu námětu na exkurzi „Přítel rys“ mám následující připomínky a dotazy. Lama není lichokopytník. Jaký má smysl poznávat jednotlivé druhy rysů pro děti 3. třídy, jsou schopny rozlišit a hodnotit jejich specifické znaky? Informace si sice mají přečíst, ale vhodnější by byly návodné otázky a plnění úkolů na základě vlastního pozorování. O výsledku malování druhu rysa červeného v nadživotní velikosti a ještě po částech mám pochybnosti

Třetí námět exkurze je „V ptačí říši“. Tvzení na str. 37, že děti znají a dovedou rozlišit ptáky ze svého okolí je hodně odvážné. Proč jste si zvolila za cíl poznávání exotických druhů ptáků? Proč v příběhu na str. 38 nemůžete tvrdit, že před několika milióny lety žili lidé?

Poslední exkurze „Jak jsem navštívil Amazonii“ obsahuje výčet sedmi druhů na cestě k pavilonu a názvy dalších druhů nacházejících se přímo v cíli exkurze, v Amazonském pavilonu. Na str. 44 má být místo arowanu – arowanu a na str. 46 místo marikina – mirikina. Přednáška vedená učitelem na str. 46 je věcně zcela zavádějící a chybná, protože charakteristika dvou konkrétních druhů je zobecněna na vyšší taxony! Pirani a tetry patří do stejné čeledě, ne všechny druhy piraň jsou dravé a naopak tetry jsou zastoupeny na všech trofických úrovních. Proč v pavilonu nemůže být „vcelku přesná imitace pralesa“ a proč není nejvhodnější tvrzení na str. 47, že leguáni jsou vynikající šplhavci? Naopak mě potěšilo doporučení titulů mimočítankové četby. Měly být také v seznamu literatury.

Společným rysem úkolů v PL je především napsat jméno zvířete buď podle obrázků ne příliš dobré kvality nebo podle popisu někdy více, jindy méně zdařilého, např. v příloze 4, 3. úkol, kde je text převzat z popisu z fotogalerie ZOO, a to ještě nepřesně. Formulace otázek, jak si diplomantka sama ověřila, musí být jednoznačné. Jsou takové otázky, např. „Pozoruj zvířata v zoologické zahradě. Napiš nebo nakresli, jak vypadají jejich obydlí.“ nebo „Pozoruj obojživelníky a napiš všechny své poznatky o tomto živočišném druhu?“ K PL by mělo být i autorské řešení.

Diskuse je pojata jako stručné hodnocení praktického ověření exkurze. V seznamu literatury jsou některé tituly, které chybí v textu a naopak. Určité rezervy jsou i v citacích, některé příklady jsou uvedeny výše. Práce je téměř bez překlepů a s minimem chyb, např. v interpunkci na str. 32, 47.

Závěr: Základní cíl byl splněn, diplomantka ale mohla uplatnit větší pedagogickou tvořivost a promyšlenost obsahu exkurzí a metodických postupů. DP doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: dobře

.....*Mužka Motta*.....

Podpis oponenta diplomové práce

V Č. Budějovicích dne 18.5.2007

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------